

İLKÖĞRETİM İKİNCİ KADEME TÜRKÇE ÖĞRETİM SORUNLARI VE BU SORUNLARIN ÇÖZÜM YOLLARI

Öznur Demirel*

Özet

Bireylerin yaşamlarını sürdürebilmeleri, çevreleriyle iletişim kurabilmeleri, duygu ve düşüncelerini doğru ifade edebilmeleri, bunun yanında da eğitimleri sırasında her türlü öğrenmeyi gerçekleştirebilmeleri ana dilini doğru ve düzgün kullanmalarına bağlıdır. Görüldüğü gibi ana dil bireyin yaşamının bel kemiğidir. Eğitim sistemimiz, uyguladığı eğitim programlarıyla, temelde bireylerin günlük hayatta kullanabileceği yani işlevsel değeri yüksek bir dil kullanımını kazanmaları yönünde çaba göstermektedir. Bu amaçla öğrencilere, dinleme, konuşma, okuma ve yazma olmak üzere dört temel dil becerisi kazandırılmaya çalışılmaktadır. Türk eğitim sisteminde, sözü edilen bu kadar becerinin bireylere kazandırılması görevi, öncelikle ana dilinin öğretimini temel alan Türkçe öğretiminin sorumluluğundadır.

Bireyin kendini gerçekleştirme, farklı çevrelerden gelenlerin ortama uyum sağlamaları, toplumsallaşması ve kültürlenmesini amaçlayan ilköğretim basamağında, çevresiyle anlaşma, iletişim kurma, toplumsallaşma ve kültürlenmenin temel gereği olan ana dili öğretiminin gerçekleştirilmesinde Türkçe dersi oldukça önemli bir yere sahiptir.

Giriş

Bu araştırmanın amacı, ilköğretim ikinci kademe Türkçe eğitimi alanında yaşanan sorunların tespiti ve bu sorunlara çözümler bulmaktır. Araştırmada nitel araştırma tekniklerinden doküman incelemesinden yararlanılmıştır. Bunun yanında ilköğretim ikinci kademe öğretmenleri üzerinde yaptığım anket çalışması bu araştırmama ışık tutmuştur.

Öncelikle söylemeliyim ki Türkçe öğretiminin amacı, dilin kurallarını belletmek değil, sahip olunan dilin her ortamda rahat bir şekilde kullanılmasını sağlamaktır. Yani öncelikli amacımız kural öğretmek değil, öğrencilere Türkçeyi sevdirmek, örnek ve uygulamalarla kuralları sezdirmek ve kuralları kendilerinin oluşturmasını sağlamaktır.

Ana dili tam olarak gelişmemiş bireyler, ana dillerini etkili öğrenme ve anlama araçları olarak kullanamamaktadırlar. Ana dillerini iyi bilen bireylerin yaşamları boyunca öğrenme çevreleri açık, bilgiyi bulma ve kullanma yetileri yüksek olmaktadır. Yani duygularını,

---

*Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Bilim Dalı, Yüksek Lisans Öğrencisi

düşüncelerini, isteklerini tam ve doğru ifade ederler. Bu nedenle ana dilini iyi kullanabilme yetisi öğrenme ve kendini geliştirmenin ilk ve en önemli adımı olarak kabul edilmektedir.

Türk eğitim sisteminde, bilgiye ulaşma, bilgiyi üretme ve kullanma ile ilgili donanım, bireye hiç şüphesiz nitelikli ve birçok boyutla tasarlanmış bir eğitim ile ve bunun temeli olan ilköğretim sayesinde olur. Türkçe öğretiminin en önemli basamağı hiç şüphesiz ilköğretimdir. Bu bilincin oluşmasında özellikle ilköğretim ikinci kademenin önemli bir yeri ve sorumluluğu vardır. Peki, bugün ilköğretim ikinci kademe Türkçe öğretiminin durumu nasıldır? Ne yazık ki iç açıcı bir durumdan söz etmek pek de mümkün değil.

Türkçe dersini sevdirmede ve Türkçe bilincini çocuklara aşılama ilköğretim ikinci kademe çok önemlidir. Çünkü okullaşma oranı ilköğretimde diğer kademelere göre daha fazladır. İlköğretimde o öğrencileri kazandık kazandık, kazanamazsak o çocukların büyük kısmı muhtemelen liseye devam etmeyecektir. Aşağıdaki okullaşma oranı tablosu* bu gerçeği gözler önüne seriyor.(İlköğretimde okullaşma oranı, yükseköğretimde okullaşma oranı ve ortaöğretimde okullaşma oranı yüzde olarak verilmiştir.)

Dönemi	(ilköğretim) (%)	(ortaöğretim) (%)	(yükseköğretim)(%)
2008 - 2009	96.50	27.70	58.50
2007 - 2008	97.37	21.10	58.56
2006 - 2007	90.13	20.14	56.51
2005 - 2006	89.77	18.85	56.63
2004 - 2005	89.66	16.60	54.87
2003 - 2004	90.21	15.31	53.37
2002 - 2003	90.98	14.65	50.37
2001 - 2002	92.40	12.98	48.11
2000 - 2001	95.28	12.27	43.95
1999 - 2000	93.54	11.62	40.38
1998 - 1999	89.26	10.76	38.87
1997 - 1998	84.74	10.25	37.87
1996 - 1997	89.40	09.21	38.54

* MEB(İLSİS) 'ten alınmıştır.

(1997- 1998 eğitim - öğretim yılından itibaren sekiz yıllık kesintisiz zorunlu eğitime geçilmiştir.)

Konu hakkında genel bilgilerimizi verdikten sonra, Türkçe öğretimi sorunlarına ve bunların çözüm yollarına bakalım.

1. Türkçe dersinde kuralların ezberletilmesi: Esas olan, kural belletmek değil, gösterme ve uygulamalar sonucu kuralı sezdirme, kurala uygulamalar sonucu ulaşmaktır.

Öğrenci zaten kitapta yer alan bir cümleyi ezberlemeye çalışarak başlangıçta örneksiz olduğu için anlamlandırmadığı ifadelerle zihnini doldurmaktadır. Hâlbuki günlük hayatta bağlantı kurabileceği örneklerden yola çıkarak öğrenciye, Türkçe dersini öğretmek, daha çabuk ve kalıcı olacaktır

İlköğretim ikinci kademedeki iyi bir yöntemle öğretilen Türkçe dersinde, öğretmen; kural söylememeli, birçok örnekten yararlanarak kuralı çocuğa kendi kendine buldurtmalı, örneklerden kuralı çıkartmalıdır.

Öğrenciye “Sıfat nedir?” diye sorulduğunda öğrenci, onu tanımlayabilmektedir. Fakat “Cümle içerisinde geçen sıfatları bulunuz.” diye sorulduğunda, sıfatları gösterememekte, sıfatın cümledeki işlevini bilmemektedir. Çocuğa direkt sıfat şudur diye sıfat anlatılmamalı.

Peki, bu sorunun çözümü için ne yapılabilir?

Örneğin; her çocuktan yanındaki arkadaşının özelliklerini sayması istenebilir. Bir de bir kişi dışarı çıkarılır. İçeriden bir kişi belirlenir. Dışarı çıkan kişi geldiğinde, içerideki belirlenen kişinin özellikleri sayılır; kim olduğu sorulur ve bu sıfatla bağlanır. Başta bu şekilde sezdirilerek başlanabilir.

Neden- sonuç, amaç- sonuç, koşul cümleleri de bu kurala örnek teşkil eder.

2. Türkçe dersinin bağımsız bir ders olarak okutulması (Disiplinler arası yaklaşımın kullanılmaması) : Diğer bir sorun da Türkçe dersinin ayrı bir ders gibi işlenişidir.

Genellikle okuma-anlama etkinliklerinden ayrı olarak bağımsız bir ders olarak görülmekte ve uygulanmaktadır. Bu, dil bilgisi öğretiminin hedeflediği amaçlarına da uymayan bir uygulamadır.

Türkçe, bağımsız bir ders olarak değil, anlama-anlatma etkinliği ile birlikte yürütülmelidir. Bu dersle ilgili çalışmalar, öğrencilerin dinleme, okuma, konuşma, yazma becerilerini geliştirmeye yönelik olmalıdır. Öğrencilerin konuşurken ve yazarken yaptıkları yanlışların doğruları gösterilerek yeterince alıştırmaya yapmaları sağlanmalıdır.

Bilinmelidir ki, Türkçe her dersin temelidir. Türkçe dersinde paragrafta, parçada, kelimedede anlam gibi konuları tam olarak almamış bir öğrencinin diğer derslerde soruları tam olarak anlamasını bekleyemeyiz. Bu yüzden Türkçe hiçbir dersten bağımsız değildir.

Türkçe dersi işlenirken dil bilgisi konularının, diğer etkinliklerle birlikte verilmesi çocukların dili kullanma başarısını artıracak, dil bilgisini de soyut olmaktan çıkaracaktır.

3. Öğrencilerde mevcut olan dinleme problemi: Türkçe dersinin şüphesiz en büyük sorunlarından birisi dinleme probleminin olmasıdır. Bu sorun bazen çocuğa 1.kademede yeterli derecede bu becerinin kazandırılmamasından kaynaklanır. Bazen öğretmenin sınıf hâkimiyeti konusundaki başarısızlığından kaynaklanır. Bazen de çocuğun gelişim özelliklerinden kaynaklanan sebeplerden dolayı kaynaklanmaktadır.

Peki, bu soruna nasıl bir çözüm yolu bulabiliriz?

Öncelikle çocuğun dinlememe sebebi araştırılmalı. Her durumda aynı tepki verilmemeli. Belki o çocuk sınıftan bir kıza âşik o kızın dikkatini çekmek için ses yapıyor. Belki çocukta hiperaktivite gibi sağlık sorunları var. Yani bunun bin çeşit sebebi olabilir. Söylediğim gibi öncelikle sorunun kaynağına inilmeli. Kaynak belirlendikten sonra çocuğun gururunu incitmeden ve otoritemizi koruyarak gereken müdahaleyi yapmalıyız. Gururuna dokunmadan saygı çerçevesinde dedim; çünkü bir çocuğu arkadaşları arasında gururunun incitilmesinden daha fazla hırçınlaştıran bir durum yoktur. Arkadaşlar görüyoruz ki öğretmenlik gerçekten zor bir meslek. Bizim öğrencilere karşı davranışlarımızda, öğrencileri her yönüyle düşünerek hareket etmemiz gerekiyor.

4. Klasik yöntemlerin kullanılması: Önemli sorunlarımızdan birisi de tamamen geleneksel yöntemlerin kullanılmasıdır. Aktif öğretim yöntemlerinin kullanılmamasıdır. Öğrenciler bir farklılık arıyor, yenilik arıyor.

Öğrencilerin, ufak değişik bir şey karşısında pür dikkat bizi dinlemeye başladığını hepimiz biliyoruz. Bu demek değildir ki tamamen aktif öğretme yöntemlerini kullanalım. O zaman sınıf önüne geçilemez bir hal alır. İkisini harmanlamamız gerekiyor. Her öğretmen öğrencinin karşısına geçiyor konuşuyor, konuşuyor. Kim olsa sıkılır bir zaman sonra. Bizim bile belli bir saatten sonra uykumuz gelmiyor mu? Şüphesiz bazı yerler var ki sadece anlatım yöntemi ile anlatılıyor. Yani geleneksel yöntemlerden ve çağdaş yöntemlerden bir harman oluşturacağız kendimize. Hepsinin yeri, zamanı ve dozu vardır.

Bu sorunun çözümü için neler yapılabilir?

Kartopu, köşelenme, akvaryum, tere yağ - ekmek, top taşıma, kart gösterme, zihin haritası, analogi(metafor), pazaryeri, mahkeme ve bunun gibi bir çok aktif öğretme yöntemleri öğretmenlere hizmet içi eğitim semineri şeklinde anlatılmalıdır. Okullarımızda konuştuğumuz öğretmenlerimizin çok büyük bir oranının bunlardan habersiz olduğunu görmekteyiz.

5. Kuralların verilmiş amaçlarının söylenmemesi: Türkçede her bir kuralın anlamaya, konuşmaya, okumaya, anlatıma katkısı sezdirilmeli, kurallar soyut olmaktan çıkarılıp somutlaştırılmalıdır. Kuralların öğretiminde, onları doğuran mantık açıklanmalıdır.

Örneğin; büyük ünlü uyumu, küçük ünlü uyumu başlıkları altında Türkçenin bu önemli ses özellikleri öğretilmeye çalışılmaktadır. Bu özellikleri bilmek önemlidir; ancak öğrencilere “Bu özellikleri bilmeniz niçin önemlidir?” denildiğinde hiçbir öğrenci bu soruya doğru cevap verememekte, dolayısıyla da bu tür çalışmaları yersiz, gereksiz bulmaktadır. Türkçeyi diğer dillerden ayıran özellikler, bu uyumların bilinmesinin gerektiği öğrencilere vurgulanmalı, uyum özellikleri de bu çerçevede kavratılmalıdır.

Öğretmen, dil bilgisinin doğru konuşmak ve yazmak sanatı olduğu bilinciyle hareket ederek kuralların dil öğretimindeki işlevini kavratmalıdır.

Öğrencilerin bazılarında bulunan, liseye devam etmeyeceği ve bu yüzden de bu bilgilerin işine yaramayacağı düşüncesi onların Türkçe dersine yoğunlaşmamasına neden oluyor. Onlara; Türkçe dersinin, hayatları olduğunu anlamalarını sağlamalıyız. Çocuklar, Türkçe dersinde konuşma becerisini kazanmadan insanlara dertlerini nasıl anlatmayı düşünüyorlar?

6. Ders anlatımında görsel unsurlardan yararlanılmaması: Hitap ettiğimiz eğitim tabakası, henüz somut işlemler döneminde. Onlar bizim gibi bir olayı, kuralı kafasında tam olarak hayal ederek düşünemez. Onların görmesi lazımdır. Anlatacaklarımızı somutlaştırmamız lazım. Durum böyle olunca bizim görsellerden faydalanmamız gerekiyor. Dersimizi onlarla desteklememiz gerekiyor. Bu konu hakkında öğretmenlere yaptığım anket sonucunda öğretmenlerin aslında kullanmak istediğini; ama okul yönetiminin gereken desteği vermediğini ve okula sağlamadığını gördüm.

Peki, bu durumda ne yapılmalı?

İdarenin materyal sağlaması beklenmemelidir. Ekonomik olarak çok fazla yükü olan materyaller almak yerine daha basit düşünerek kartonlarla yani eldeki artık maddelerle yapılabilecek materyaller yapılmalı ve kullanılmalıdır. Öğretmenlik mesleğinde o kişiden bu kişiden bir şey beklemek, zaman kaybindan başka bir şey değildir. Kendi işini kendin bir an önce elindeki imkânları kullanarak kendin göreceksin. Herkes her şeye yetişemiyor.

7. Öğrencilerin seviyesinin bilinmemesi, onları tam olarak tanımamız ve seviyeye göre hareket etmememiz: Bu, öğrencilere ders anlatırken basitten karmaşığa, somuttan soyuta, bilinenden bilinmeyene, yakından uzağa ilkelerine uyulmamasından kaynaklanan bir sorundur. Oysa çocuğun bildiğinden yola çıkarak konuyu anlatmak, bağlamak onun anlamasını sağlar. Çocuk yeni gelen bilgileri nereye yerleştireceğini bilir ve yeni öğrendiklerinde dengesizlik yaşamaz. Basitten karmaşığa ise öğrencinin gözünün korkmamasını sağlar. Bütünlük ilkesi de önemlidir. Çünkü o yaştaki bir çocuk bütünü görmeye meyillidir. İlk önce bütünü görmeden parçaları soyut bir şekilde kafasından birleştiremez.

8. Çocuğa pekiştireç, ipucu, dönüt ve düzeltme verilmemesi: Çocuğa soru soruluyor. Çocuk bilemezse, onun bilmesine yardım edecek ipuçlarına yer verilmiyor. Oysa ipucu versek, çocuğu doğru cevaba yönlendirsek, çocuk doğru cevaba ulaşacak ve bu sayede başarıyı tadacaktır. Çocuğun başarıyı yaşaması demek, onun kendine olan özgüveninin gelmesi demektir.

Başarmanın tadına bir kez varan çocuk onu tekrar yaşamak için çaba gösterecektir. Yeterli dönüt-düzeltilme de vermiyoruz. Oysa öğrencilere nerede yanlış yaptığını göstersek, o yanlış bir daha yapmazlar ve kendilerine çeki düzen verirler.

9. Öğrencilerin bireysel farklılıklarının dikkate alınmaması: Her birey kendine özgüdür. Öğrencileri tanıyıp onların zekâ alanına göre onlara hitap etmeliyiz. Öğrenci mantıksal-matematiksel zekâyâ mı sözel-dilsel zekâyâ mı görsel-uzamsal zekâyâ mı bedensel kinestetik zekâyâ mı müziksel-ritmik zekâyâ mı kişilerarası-sosyal zekâyâ mı sahip; bunu her şeyden önce bilmemiz gerekir. O zekâ alanına göre dersimizi anlatmamız gerekiyor.

10. İmlâ kuralları verilirken anlatımın kuraldan uygulamaya yönelik olması: İmlâ kurallarının iki temel işlevi vardır: Birincisi, iletişimi kolaylaştırmak; ikincisi de yazma birliği sağlamaktır. İmlâ kurallarını öğretirken kuraldan uygulamaya değil, uygulamadan kurala gitmeliyiz.

İmla, noktalama işaretleri ile ilgilidir. Örneğin; “-de” bulunma hâli eki ile “de” bağlacının farkını öğreteceğiz. İçinde “de” bağlacının ve “-de” bulunma hâli ekinin yer aldığı bir cümleden hareket ederek “de” bağlacı cümleden çıkarıldığında anlamın bozulmadığını; fakat “-de” bulunma hâli ekini çıkardığımızda ise anlamın bozulduğunu gösterebiliriz. “Dün halı sahada bizim de maçımız vardı.” cümlesini “Dün halı sahada bizim maçımız vardı.” şeklinde “de” bağlacını çıkararak okuttuğumuzda anlamın değişmediğini; ancak aynı cümleyi “Dün halı saha bizim de maçımız vardı.” şeklinde “-de” hal ekini çıkararak okuttuğumuzda ise anlamın bozulduğunu gösteririz. Bu şekilde uygulama yaptırarak kurala gitmeliyiz.

11. Dört temel dil becerisinin hepsine aynı önemin verilmemesi: Öğretmen kılavuz kitabında dört temel dil becerisi ile ilgili kazanımlar var ama biz dinleme, okuma gibi etkinliklere yeterli önemi vermeyip hep dil bilgisi kazanımları üzerine yükleniyoruz. Dil bilgisi etkinlikleri üzerinde çok daha fazla duruyoruz.

Bu sorunun sebebi ve çözüm yolları nelerdir?

Bu sorunun sebebi SBS ve bilgi ağırlıklı sınavlardır. Biz öğretmenlerin sahip olduğu düşünce, çocuk zaten dinleme becerisini, ana rahminde 7.aydan itibaren kazanmaya başlıyor. Konuşma becerisini de doğduğu andan itibaren kazanmaya başlıyor. Bunun yanında çocuk okuma, yazma, konuşma becerilerini her derste kazanabilir; ama dil bilgisini biz öğretebiliriz düşüncesidir. Bilmeliyiz ki, bu çocuk doğru düzgün okuma becerisi kazanmadan dil bilgisi sorularını anlayıp çözemez.

12. Sınıfların çok kalabalık olması: Sınıflar çok kalabalık olunca öğrenciler dersle ilgili bile olsa yaptıkları en ufak şeyde sınıfta uğultu çıkıyor ve sınıfta bir kargaşa ortamı oluşuyor.

Kalabalık sınıflarda az da olsa dersle ilgisiz öğrenci oluyor. Biz onunla ilgilenirken, ona susmasını söylerken diğer dersle ilgilenen çocuğun vaktini çalmış oluyoruz. Sınıf mevcutları uygun hale getirilmelidir. Benim ders anlattığım sınıflarda, mevcut en az 36, en çok 41'dir. 36 kişilik sınıf ile 41 kişilik sınıf arasında bile, olumlu yönde büyük farklar vardır. Bu sorunun çözümü için yeterli derslik sağlanmalıdır.

13. Türkçe öğretiminde kullanılan materyallerin yetersizliği: Türkçe öğretmenleri ders kitabı, defter, yazı tahtası dışında herhangi bir araç-gereci kullanmamaktadır.

6. ve 8. sınıflarda Türkçe ve dil bilgisi derslerinde hedeflenen düzeye ulaşılması için gerekli araç ve gereçler şunlardır:

- Ansiklopediler,
- Klâsik eserler ve klâsik eserlerden bu sınıfların düzeylerine uyarlanmış biçimdeki kitaplar,
- Antolojiler,
- Resimli kartlar,
- Masal, efsane, öykü örnekleri olan ses ve video kasetleri,
- Şenlik, tören, bayram kutlamalarının video kasetleri,
- Bant ve kasetler (ders kitaplarındaki metinler),
- Film ve slâytlar(tiyatro, karagöz, kukla ve eserlerin oyunlaştırılmış biçimleri, belgesel örnekler) ,
- Radyo ve televizyonda düzenlenen dersler,
- Deyimlerin ve atasözlerinin günlük hayatta kullanımını veren video kasetler
- Asetat üzerinde büyük ünlü uyumu tablosu,
- Asetat üzerinde küçük ünlü uyumu tablosu,
- Sözcük türetme disketi,
- Canlı kaynaklar(yetişkinler ve sanatçılar) ,
- Opak projektörü: Fotoğraf, resim, kitap sayfası gibi şeffaf olmayan materyalleri ekrana yansıtan görsel araç,
- Tepegöz: Tepegöz saydamı olarak bilinen şeffaf levhaları ekrana yansıtan görsel araç,
- Film şeridi projektörü: Film şeritlerinin ekrana yansıtılmasına yarayan görsel araç,
- İnternet,

- Radyo, teyp, ses bantları ve kasetçalar, televizyon, CD-ROM,*

Elbette ki, dil bilgisi öğretimi için bu araç ve gereçlerin okullarda bulunması önemli; fakat yeterli değildir. Bu araç ve gereçleri kullanabilecek bilgiye sahip öğretmenlere de ihtiyaç vardır. Bunun için Türkçe öğretmenlerine, bu konuyla ilgili seminerler verilmelidir.

14. Türkçe dersindeki her bir ögenin işlevi olduğunun kavratılmaması:

Göz+ le– di kelimesinin tahliline bakacak olursak:

“ses”i tanımlarken her ne kadar anlamı yok, desek de aslında her ses anlamın belirleyicisidir. Örneğin; yukarıdaki kelimedden “g” sesini çıkardığımızda “gözledi” kelimesi “özledi” olmakta, anlam tamamen farklılaşmaktadır.

15. Görev yaptığım okuldaki öğretmenlere yaptığım anket çalışması sonucunda, tespit ettiğim öğretim sorunlarından bazıları şunlardır:

- Öğrenci saygısızlıkları,
- Öğrencilerin aile terbiyesi almaması,
- Öğrencilerdeki iletişim eksiklikleri,
- Ders kitaplarının sıkıcı hazırlanması,
- Öğrencilerin davranış bozuklukları,
- İlköğretimde disiplin yönetmeliğinin bulunmaması,
- Sınıf geçme sisteminde değişikliğe gidilmemesi,
- Sınıf içinde başarı seviyelerinin farklı olması,
- Çocuklarda ergenlik dönemi sorunlarının ortaya çıkması,
- Çocukların ilgisiz, isteksiz ve bıkmış bir durumda olması,
- Çocukların ön öğrenmelerdeki eksiklikler,
- Programın yoğun olması; buna rağmen ders saatinin az olması,

---

* (Küçükahmet, L. 1998, “Öğretim İlke ve Yöntemleri”, (Genişletilmiş 9. Baskı), Alkım Yay. Ankara, s.41

Yalın, H. İ. 2000, “Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme”, Nobel Yay. Ankara, s.114

Kaya, Z, 2006, “Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme” , Pegem Yay. Ankara, s.38

İşman, A, 2003, “Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme” , Değişim Yay, İstanbul, s198)

- Davranış bozukluğu olan öğrencilerle bilimsel olarak ilgilenilmemesi,
- Öğrencilerin gelişim özelliklerinden dolayı dikkatlerinin dağınık olması ve çok hareketli olması,
- Ders programlarının sık sık değişmesi,
- MEB'in sorunlarla ilgili projelerinin olmaması,
- Branş sınıflarının olmaması,
- Öğretmenlerin ve çevrenin öğrencilere okuma becerisini yeterince özendirmemesi,
- Öğrencilerin ilgi alanlarının farklı olması,
- Seviye ve ilgi gruplarının oluşturulmaması,
- Öğretmenlerin öğrencilerle duygudaşlık kurmaması(Kendimizi onların yerine koyamıyoruz)

Sonuç

Ana dili öğretiminin gayesi, çocuklara dilini öğrenmesini sağlamak ve ondan yararlanabilme becerisini kazandırmaktır. Bir dilden yararlanabilmek, onu kolaylıkla ve zarafetle söyleyip, yazabilmek demektir. Çocukların, öğrenme etkinliklerine, bütün duyu organlarını katmak temel şartlardandır. Yani; elle tutulan, gözle görülen, parçalara ayırmak suretiyle incelenen varlık ve konuların daha iyi öğrenildiği ve bu şekilde öğrenilenlerin uzun süre unutulmadığı bilimsel bir gerçektir.

Yine çocuklar yeni bir şeyi önceden öğrendikleriyle yani bildikleriyle bağlantı kurarak daha iyi öğrenir. Bu nedenle öğretimde önce öğrencilerin ne bildiklerinden başlanmalı, daha sonra bilinmeyenlere geçilmelidir.

Son olarak özellikle belirtmek isterim ki her şey biz öğretmenlerin elindedir. Bir öğrenciye Türkçe dersini sevdirmek de bu dersin soğutmak da öğretmenin elindedir. Ne kadar fazla öğrenci kazanırsak Türkçe dersimizin dolayısıyla dilimizin gelişmesi yükünü o kadar çok kişiye paylaştırmış oluruz.

Türkçe dersi; Bir kişinin gözüdür, kulağıdır, ağzıdır, dilidir. Öğrencilerin bunu idrak etmesini sağlamak bizim görevimizdir.